

Avaluació de l'educació secundària obligatòria

LC

Centre: _____

Alumne/a: _____
(nom i llinatges)

Grup: _____

Llengua catalana
i literatura

4 t

d'ESO
curs 2016-2017

Competència lingüística

G CONSELLERIA
O EDUCACIÓ
I I UNIVERSITAT
B DIRECCIÓ GENERAL
PLANIFICACIÓ,
ORDENACIÓ I CENTRES

INSTRUCCIONS

En aquesta prova hauràs de respondre a diferents tipus de preguntes. Si no en saps contestar alguna, no perdis temps i passa a la següent. Llegeix cada pregunta atentament.

Algunes preguntes tendran quatre respostes possibles, però només una és la correcta. Encercla la lletra que es trobi al seu costat. Mira aquest exemple:

Quants de mesos té un any? Tria la resposta correcta.

- A. 2 mesos
- B. 17 mesos
- C. 12 mesos
- D. 11 mesos

Si decideixes canviar una resposta, tatxa amb una X la teva primera elecció i encercla la resposta correcta. Mira aquest exemple, en què primer es va triar la resposta A i després la C.

Exemple 1

Quants de mesos té un any? Tria la resposta correcta.

- A. 2 mesos
- B. 17 mesos
- C. 12 mesos
- D. 11 mesos

A altres preguntes et demanaran que completis la resposta a l'espai assenyalat. Fixa't en l'exemple:

Quina és la idea principal d'aquest text?

NO PASSIS LA PÀGINA FINS QUE T'HO INDIQUI!

ENTREVISTA A CARLES CAPDEVILLA

Lídia Raventós

Carles Capdevila, director del *Diari ARA*, reflexiona sobre el sistema educatiu, la comunicació, les noves tecnologies... sempre des del bon humor.

–De què parlarà en les seves conferències?

Sóc una persona que creu que l'actitud és el més important a la vida, i per tant parlo de com viure de bon humor. Penso que ser optimista és sempre recomanable, i que quan les coses van malament, és imprescindible. I això ho aplico a la meua vida. Ara tinc càncer i sóc optimista, perquè si tinc un càncer i no ho sóc, ja podem plegar. No dic que això et curi, però de moment vius més feliç.

–El càncer el va ajudar a canviar la visió de la vida?

Del tot. A mi al principi em deien allò de «és una oportunitat», i vaig pensar «sí home, a sobre que tinc càncer, he de pensar que és una oportunitat». Hi ha un cert “positivisme” que a mi no m'agrada. Allò de «dona gràcies per tenir-lo», em sembla patètic. Jo no dono les gràcies per tenir-lo, jo estic molt empenyat. Però sí que és cert que ara tinc 50 anys i els primers 49 i 350 dies no vaig tenir mai cap mal, i per això era una persona que no valorava trobar-se bé.

–Quines pors tenia abans que ara ha deixat de tenir?

Abans tenia moltes petites pors: por de banyar-me a la platja amb aigua freda, por del que pensaria de mi la gent... I quan vaig saber que tenir càncer, vaig pensar: “Que bé, ara només tinc una por, que és molt gran, la de morir-me, però les altres em rellisquen profundament [riu]”. És a dir, em va agafar com una mena d'atac de lucidesa en què vaig decidir dir el que pensava i fer el que volia realment. Tenia permís per fer-ho perquè estava malalt i se'm permetia. Per a mi és una mena de lucidesa molt recomanable.

–Què és el primer que va pensar quan li van diagnosticar la malaltia?

El primer que em va venir al cap és que tinc quatre fills. I vaig decidir que volia veure'ls més. Ara estic convençut que hem de viure més el dia a dia. Quan de cop et diuen que ets mortal, valors més aquestes coses.

– El càncer també li ha donat una visió diferent de les noves tecnologies?

En aquest moment podem tenir tots els avantatges del món, podem viure feliços i gaudir de la connexió de les noves tecnologies, però no ho sabem fer. Ara que agafo molt l'AVE, per exemple, veig gent durant tot el viatge connectada al telèfon, estressada i cridant. És una societat molt sorollosa. Tenim moltes oportunitats amb tanta tecnologia, però no paren de pujar les feines precàries i les desigualtats.

- Un dels seus grans temes és l'educació. Quins canvis ha de fer, l'escola?

Canviar no vol dir que hagi de posar ordinadors. Vol dir que l'escola ha d'ensenyar a aprendre, a navegar pel món, ensenyar a buscar informació. Si d'aquí a 10 anys l'escola segueix tenint assignatures com ara, i classes de 25 en 25, estarem fracassant, perquè el món ha canviat radicalment. S'ha de ser exigent amb els alumnes, però també se'ls han de donar eines perquè s'estimulin.

-Tot sempre sota la clau de l'humor?

Sí. Jo crec que la vida és una tragicomèdia. És a dir, la vida en el fons és tràgica, ens passen coses dolentes cada dia. Però el primer dia que rius sobre una cosa dolenta, ja estàs curat. En el cas del meu càncer, vaig trigar tres mesos. Al cap de tres mesos vaig fer un acudit sobre el càncer, i vaig pensar: «Això ja comença a anar bé». L'humor és imprescindible, però hi ha dos tipus d'humor: Hi ha l'humor dels humoristes, que són unes persones que jo admiro molt, perquè s'aixequen al matí i volen fer riure. Però jo no sóc d'aquests. Per a mi l'humor és només una via, un mètode, no és una finalitat. Per a mi l'humor és la millor teràpia per solucionar les coses que et preocupen. La vida és una tragicomèdia, i com que la tragèdia ja ve feta, nosaltres li hem de posar l'humor.

Font: [http:// www.elperiodic.ad](http://www.elperiodic.ad) (adaptació)

- 1.** Quina importància dona Carles Capdevila a l'actitud, a l'hora d'afrontar les circumstàncies adverses de la vida? Justifica la teva resposta

- 2.** Què significa l'expressió "ja podem plegar", subratllada al segon paràgraf, en el context d'aquesta conversa?

- A. Que l'entrevista es pot considerar acabada.
- B. Que encara hi ha molta feina per fer.
- C. Està usada irònicament, i vol dir que no ens podem rendir.
- D. Que és millor no donar tanta importància a les coses.

3. A la frase «dona gràcies per tenir-lo» (subratllada en el text), què substitueix el pronom «lo»?

- A. El càncer.
- B. El positivisme.
- C. El dolor.
- D. El coratge per afrontar la malaltia.

4. L'entrevistat considera, sobre l'ús actual de les noves tecnologies...

- A. que som més feliços si feim ús de les noves tecnologies.
- B. que sovint les usam malament i generen desigualtats.
- C. que ajuden a crear una societat sorollosa i molt individualista.
- D. que encara haurien d'evolucionar més, i així augmentaria la nostra felicitat.

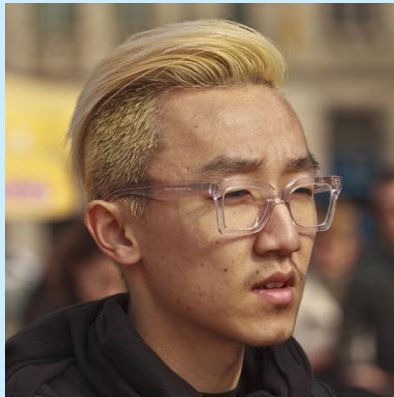
5. Després de llegir l'entrevista, quina de les afirmacions següents diries que és falsa?

- A. Patir un càncer va fer canviar les prioritats vitals del protagonista de l'entrevista.
- B. Un bon equipament tecnològic de les escoles solucionaria totes les dificultats d'aprenentatge dels alumnes.
- C. L'escola ha de donar eines als alumnes perquè aprenguin a cercar la informació ells mateixos.
- D. Quan va saber que tenia càncer, la primera cosa en què va pensar Carles Capdevila va ser en els seus fills.

6. Carles Capdevila pensa que l'humor...

- A. és massa present a la societat occidental.
- B. és inútil, perquè tanmateix, la vida és una tragèdia.
- C. és un recurs que saben explotar, únicament, els humoristes professionals.
- D. pot ésser un recurs útil en situacions adverses.

LA INVASIÓ SUBTIL

A l'Hostal Punta Marina, de Tossa, vaig conèixer un japonès desconcertant, que no s'assemblava en cap aspecte a la idea que jo tenia formada d'aquesta mena d'orientals.

A l'hora de sopar, va asseure's a la meua taula, després de demanar-me permís sense gaire cerimònia. Em va cridar l'atenció el fet que no tenia els ulls oblics ni la pell groguenca. Al contrari: en qüestió de color tirava a galtes rosades i a cabell rossenc.

Jo estava encuriós per veure quins plats demanaria. Confesso que era una actitud pueril, esperant que encarregués plats poc corrents o combinacions exòtiques. El cas és que em va sorprendre fent-se servir amanida -“amb força ceba”, digué-, cap i pota, molls a la brasa i ametlles torrades. Al final, cafè, una copa de conyac i una breva.

M'havia imaginat que el japonès menjaria amb una pulcritud exagerada, irritant i tot, pinçant els aliments com si fossin peces de rellotgeria. Però no fou pas així: l'home se servia del ganivet i la forquilla amb una gran desimboltura, i mastegava a boca plena sense complicacions estètiques. A mi, la veritat, em feia trontollar els partits presos.

D'altra banda, parlava català com qualsevol de nosaltres, sense ni una ombra de cap accent foraster. Això no era tan estrany, si es considera que aquesta gent és molt estudiosa i llesta en gran manera. Però a mi em feia sentir inferior, perquè no sé ni un borrall de japonès. És curiós de constatar que, el toc estranger a l'entrevista, l'hi posava jo, condicionant tota la meua actuació -gestos, paraules, entrades de conversa-, al fet que el meu interlocutor era japonès. Ell, en canvi, estava fresc com una rosa.

Jo creia que aquell home devia ésser representant o venedor d'aparells fotogràfics, o de transistors. Qui sap si de perles cultivades... Vaig provar tots aquells temes i ell els apartà amb un ample moviment del braç. “Venc sants d'Olot, jo”, digué. “Encara hi ha mercat?”, vaig preguntar-li. I em va dir que sí, que anava de baixa però que ell es defensava. Feia la zona sud de la Península, i va afirmar que, així que tenia un descans o venien dues festes seguides, cap a casa falta gent...

-No hi ha res com a casa! -reblà amb un aire de satisfacció.

-Viviu al nostre país?

-I doncs? On voleu que visqui?

Sí, és clar, són rodamons i es fiquen pertot arreu. Me'l vaig tornar a mirar i asseguro que cap detall, ni en la roba ni en la figura, no delatava la seva procedència japonesa. Fins i tot duia un escut del Futbol Club Barcelona a la solapa.

Tot plegat era molt sospitós, i em va capficar. La meua dona s'havia fet servir el sopar a l'habitació, perquè estava una mica empiocada; vaig contar-li l'aventura, adornant el relat amb les meves aprensions: si molt convé, es tractava d'un espia.

-I d'on ho has tret que és japonès? -em preguntà ella.

Vaig riure, potser no de bona gana, compadit de la seva innocència.

-Els conec d'una hora lluny... -vaig contestar-li.

-Que vols dir que n'has vistos gaires?

-No, però els clisso de seguida!

-T'ho ha dit ell, que era japonès?

-Ni una sola vegada. Són astuts...

-T'ho ha dit algú?

-Ningú no m'ha dit res, ni falta que em fa. Tinc l'instint esmoladíssim!

Ens vam barallar. Sempre em burxa dient-me que sóc malpensat i que qualsevol dia tindrè un disgust dels grossos. Com si no em conegués prou! Sembla que es complagi a no raonar i és d'una candidesa increïble.

Aquella nit vaig dormir poc i malament. No em podia treure el japonès del cap. Perquè mentre es presentin com són, amb la rialleta, les reverències i aquella mirada de través, hi haurà manera de defensar-se'n. Així ho espero! Però si comencen a venir amb tanta de simulació i d'aparat ful, donaran molta feina.

Pere Calders (1912-1994)

7. Quins prejudicis té el protagonista sobre els japonesos?

8. Pel que pots deduir del text, quins tres adjectius definirien millor el narrador de la història?

- A. Afalagador, realista, xerraire.
- B. Inflexible, desconfiat, insistent.
- C. Assenyat, treballador, astut.
- D. Ingenu, càndid, egoista.

9.**En quin ordre es narren els fets següents de la història?**

- a) El protagonista s'imagina les professions que podria exercir el japonès.
 - b) El japonès demana plats de cuina catalana per sopar i se'ls menja amb la boca plena, sense gaires escrúpols.
 - c) El protagonista constata la innocència de la seva dona i es reafirma en les seves conviccions sobre el japonès.
 - d) El protagonista, encuriosit, inicia una conversa amb el japonès.
- A. c-d-b-a
 - B. b-a-d-c
 - C. b-d-a-c
 - D. d-a-b-c

10.**Quin tipus de narrador té aquest text?**

- A. Intern en segona persona.
- B. Extern en tercera persona.
- C. Objectiu en segona persona.
- D. Subjectiu en primera persona.

11.**El text de Pere Calders...**

- A. és una mescla de text argumentatiu i instructiu.
- B. és un article d'opinió.
- C. combina narració, descripció i diàleg.
- D. és un assaig periodístic.

12.**La dona del protagonista...**

- A. pensa que el seu home tergiversa la realitat i la interpreta malament.
- B. no té ganes de discutir amb el protagonista perquè està malalta.
- C. és molt ingènua i per això dubta que el seu home realment hagi conegut un japonès.
- D. no posa en dubte en cap moment la història que li conta el seu home sobre el japonès.

13.

Aquesta expressió subratllada en el text: “pinçant els aliments com si fossin peces de rellotgeria” correspon a una figura retòrica anomenada...

- A. metàfora.
- B. comparació.
- C. hipèrbaton.
- D. hipèrbole.

REFUGI DE SON TRIAS

El refugi de Son Trias (Esporles) està situat a la falda de la Fita del Ram (833 m), cim més proper, juntament amb la Mola de Planícia (932 m). Es troba a 3 minuts a peu de l'inici del Camí des Correu, darrere l'església d'Esporles, punt de partida de la Ruta de Pedra en Sec GR 221.

Des del refugi surten diverses excursions de caràcter familiar, com la pujada a l'ermita de Maristel·la i el Cor de Jesús, una estàtua situada molt a prop de l'ermita de Maristel·la i que es pot veure des de pràcticament qualsevol punt del poble d'Esporles.

Està dotat amb una habitació compartida amb 16 places, amb lliteres i calefacció. Disposa d'una sala polivalent amb cuina equipada i estufa de llenya. El refugi, de propietat municipal, està gestionat pels [Ermassets Club de Muntanya d'Esporles](#).

També hi ha disponible una zona d'acampada.

El refugi està obert tot l'any als excursionistes i visitants d'Esporles.

<p>Accés</p> <p>El refugi es troba sortint d'Esporles, en direcció a la urbanització d'Es Verger (C/ Costa de Son Trias, 19). Per arribar-hi, s'hi accedeix a peu per unes escales de pedra que arriben a la Font de Son Trias de Baix, situada al costat del mateix refugi.</p> <p>Serveis</p> <p>Serveis complementaris:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tovallola: 1 € • Roba de llit (llençol i flassada): 3 € • Dret a cuina: 2 € per persona. 	<p>Preus</p> <p>Pernoctació en llitera 14 € / nit</p> <p>S'ha de dur sac de dormir, però en cas de no dur-ne, es podrà llogar roba de llit al refugi.</p> <p>Entrada: de les 13 h fins a les 23 h Sortida: de les 7 h fins a les 10 h</p> <p>Es fa un descompte del 10% en les pernoctacions a esportistes federats a les Illes Balears, sempre que ho acreditin (carnet federatiu en vigència), grups excursionistes i clubs esportius.</p> <p>Pernoctació a la zona d'acampada 7€ / persona</p> <p>El preu inclou el dret d'ús de banys i espais comuns. La tenda pròpia no té cost afegit. En cas de no portar-ne, se'n pot llogar una al refugi, al preu de 3€ per persona.</p> <p>En cas de temps atmosfèric advers, no es podrà reclamar el reemborsament de la reserva.</p>
<p>Reserva</p> <p>Per reservar plaça al refugi, s'ha d'enviar una sol·licitud a l'adreça electrònica següent: reserves@refugisontrias.com</p> <p>Confirmació de la reserva</p> <ul style="list-style-type: none"> • Una vegada comprovada la disponibilitat de la petició, s'envia un missatge electrònic amb les instruccions per fer el pagament de la reserva. • S'ha de tenir present que les condicions de reserva poden variar si les dates escollides són entre setmana o en caps de setmana, o si hi ha dies festius. És recomanable reservar amb prou antelació. • Per resoldre qualsevol dubte, es pot contactar amb el personal del refugi a través del correu electrònic o del telèfon. 	
<p>www.refugisontrias.com Tel.: +34 656 23 23 63</p>	<p>reserves@refugisontrias.com Facebook: Refugi Son Trias</p>

- 14. Digues dos avantatges i dos inconvenients de pernoctar a la zona d'acampada del Refugi de Son Trias.**

Avantatges	Inconvenients

- 15. Quin servei no ofereix el refugi de Son Trias?**

- A. Ús de la cuina.
- B. Roba de llit gratuïta.
- C. Accés als banys comunitaris.
- D. Possibilitat d'acampar amb tenda pròpia.

- 16. Quina és la funció sintàctica del sintagma subratllat en l'expressió "Des del refugi surten diverses excursions de caràcter familiar" que apareix al text?**

- A. Complement predicatiu.
- B. Completament del nom.
- C. Atribut.
- D. Complement indirecte.

- 17. D'acord amb el text, per poder fer una reserva s'ha de tenir en compte que...**

- A. els caps de setmana no es poden fer reserves.
- B. la direcció del refugi pot canviar les dates reservades sense previ avís.
- C. quan abans es faci la reserva, millor.
- D. cal confirmar la reserva per telèfon abans de fer el pagament.

- 18. A partir del que has llegit, quina de les afirmacions següents és falsa?**

- A. No és obligatori dur el propi sac de dormir.
- B. El refugi està molt ben situat per iniciar la Ruta de Pedra en Sec GR221.
- C. S'ha de sortir del refugi, fins a les 10 h del matí del darrer dia reservat.
- D. Té el mateix cost passar la nit a una llitera que a una tenda de campanya llogada.

LITERATURA CATALANA

Contesta ara aquestes preguntes sobre literatura.

- 19.** En quins anys podem encabir el període literari del Noucentisme?
- A. Entre 1996 i 2001
 - B. Entre 1930 i 1942
 - C. Entre 1906 i 1923
 - D. Entre 1855 i 1882
- 20.** Josep Carner i Guerau de Liost són els principals autors del moviment literari del...
- A. Modernisme.
 - B. Noucentisme.
 - C. Romanticisme.
 - D. Dadanisme.
- 21.** Quina afirmació és vertadera per definir la literatura avantguardista?
- A. S'inspira en la literatura castellana medieval.
 - B. Hi abunda l'esperit de renovació i experimentació formal.
 - C. Joanot Martorell n'és un dels autors més destacats.
 - D. Es caracteritza per defensar l'ordre i la serenitat.
- 22.** El poema *la pàtria*, conegut popularment com *Oda a la Pàtria*, de Bonaventura Carles Aribau es considera l'inici del període literari....
- A. de la Renaixença.
 - B. del Renaixement.
 - C. del Realisme.
 - D. del Futurisme.